

D E C I Z I E

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău împotriva lui Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională a Elenei Moscovscaia împotriva întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău cu privire la aplicarea termenului de prescripție și recalcularea sumei, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, prin care s-a admis cererea Elenei Moscovscaia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, s-a respins cererea lui Moscovschii Serghei cu privire la scutirea de la plata taxei și s-a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel

c o n s t a t ă

La 27 martie 2015 întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat.

În motivarea cererii de chemare în judecată întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău a indicat că în baza contului personal deschis pe numele pârâților societatea pe acțiuni „Termocom” a livrat acestora energie termică.

La 01 iulie 2014 datoria pârâților pentru energie termică este în sumă de 12 728,71 lei.

Societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” a devenit succesori în drepturi și obligații a societății pe acțiuni „Termocom” în procedura falimentului prin subansamblul funcțional ce ține de activitatea de producere, distribuție și furnizare a energiei termice.

Cere întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău încasarea în mod solidar de la Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena a datoriei în mărime de 12 728,71 lei pentru energia termică livrată și cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 372,15 lei (f.d.3-4).

La 06 august 2015 Moscovscaia Elena a solicitat aplicarea termenului de prescripție în privința pretențiilor înaintate de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău (f.d. 25).

La 20 august 2015 Moscovschii Valeriu a depus cerere pentru a fi antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 31).

La 20 august 2015 Moscovscaia Elena a depus acțiune reconvențională împotriva întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău cu privire la aplicarea termenului de prescripție și obligarea recalculării datoriei reieșind din termenul de prescripție pentru perioada rece a anilor 2012/2013, 2013/2014 și 2014/2015.

În motivarea acțiunii reconvenționale Moscovscaia Elena a indicat că urmează a fi admise doar pretențiile depuse în interiorul termenului de prescripție (f.d. 26-27).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 20 august 2015 s-a respins cererea cu privire la antrenarea în proces a lui Moscovschii Valeriu în calitate de intervenient accesoriu (f.d.33).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iulie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău.

S-a încasat în mod solidar din contul Elenei Moscovscaia și Serghei Moscovschii în beneficiul întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău suma de 12 012, 10 lei cu titlu de datorie restantă pentru energia termică prestată până la 01 februarie 2016 și suma de 372,20 lei cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 12 384, 30 lei.

S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Moscovscaia Elena (f.d. 60, 63-65).

La 22 august 2016 Moscovscaia Elena și Moscovschii Valeriu au declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 20 august 2015 (f.d. 67, 68).

La 22 august 2016 Moscovscaia Elena a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iulie 2016 (f.d. 69, 70).

La 22 august 2016 Moscovschii Serghei a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iulie 2016 (f.d. 71).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Moscovscaia Elena și Moscovschii Serghei.

S-a acordat Elenei Moscovscaia și lui Serghei Moscovschii termen rezonabil de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel: prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în mărime de 270 lei.

S-a explicat apelanților că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 81-84).

La 30 ianuarie 2017 Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena au depus apelurile motivate, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelurilor, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale (f.d. 86-88, 89-91).

La 30 ianuarie 2017 Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena au declarat recursuri împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016,

solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii în partea ce se referă la obligarea achitării taxei de stat și dispunerea scutirii de la plata taxei de stat (f.d. 96, 98).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2017 s-au respins recursurile declarate de Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 (f.d. 138-142).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017 s-a admis cererea Elenei Moscovscaia de scutire de la plata taxei de stat.

S-a scutit Moscovscaia Elena de la plata taxei de stat.

S-a respins cererea lui Moscovschii Serghei de scutire de la plata taxei de stat.

S-a restituit apelul declarat de Moscovschii Serghei (f.d. 110-114).

La 28 aprilie 2017 Moscovschii Serghei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs Moscovschii Serghei a indicat că din anul 2003 nu locuiește la locul său de domiciliu pe adresa str. Dimo 13/1, ap. 23, mun. Chișinău.

Fiica minoră frecventează grădinița din mun. Chișinău, fiind nevoit să închirieze în acest sens spațiu locativ pentru care achită 250-350 euro lunar.

Situația financiară este precară și este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Din anul 2003 achită serviciile pentru energia termică la locul unde trăiește de fapt, acțiunea privind achitarea energiei termice pentru apartamentul din str. Dimo 13/1, ap. 23, mun. Chișinău încălcându-i drepturile în calitate de consumator.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) și (4) Codul de procedură civilă urmează a fi scutit de la plata taxei de stat (f.d. 122-123).

La 28 aprilie 2017 Moscovschii Serghei a depus cerere de repunere a recursului în termen invocând că a recepționat copia încheierii contestate la 17 aprilie 2017 (f.d. 127).

La 02 mai 2017 Moscovscaia Elena a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și primirea spre examinare a cererii de apel (f.d. 131-132).

La 02 mai 2017 Moscovscaia Elena a depus cerere de repunere a recursului în termen invocând că a recepționat copia încheierii contestate la 17 aprilie 2017 (f.d. 133-134).

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursurilor în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că sunt depuse în termen, neîntemeiate și urmează fi respinse cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 12 aprilie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Moscovschii Serghei și Moscovscaia Elena copia încheierii din 02 februarie 2017

(f.d. 118).

În cererea de recurs Moscovichii Serghei a indicat că a recepționat copia încheierii contestate la 17 aprilie 2017, iar din copia plicului anexat la cererea de recurs rezultă că copia încheierii din 02 februarie 2017 a fost expediată la oficiul poștal la 13 aprilie 2017 (f.d. 128).

Prin urmare, recursul declarat de Moscovichii Serghei la 28 aprilie 2017 se consideră a fi depus în termen.

Moscovscaia Elena a indicat că a recepționat copia încheierii din 02 februarie 2017 la 17 aprilie 2017.

Prin urmare, recursul declarat de Moscovscaia Elena la 02 mai 2017 se consideră a fi depus în termen.

Privitor la recursul declarat de Moscovichii Serghei.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că la 22 august 2016 Moscovichii Serghei a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iulie 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri (f.d. 71).

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Moscovscaia Elena și Moscovichii Serghei.

S-a acordat Elenei Moscovscaia și lui Serghei Moscovichii termen rezonabil de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel: prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în mărime de 270 lei.

S-a explicat apelanților că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 81-84).

Curtea de Apel Chișinău a expediat lui Moscovichii Serghei copia încheierii de a nu da curs cererii de apel și citația pentru ședința de judecată din 02 februarie 2017 (f.d. 85).

Moscovichii Serghei a recepționat copia încheierii de a nu da curs cererii de apel și citația pentru ședința de judecată din 02 februarie 2017 la 25 ianuarie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele pricinii (f.d. 95).

La 30 ianuarie 2017 Moscovichii Serghei a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iulie 2016, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale (f.d. 89-91).

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de

lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cererea de scutire a persoanei fizice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecția socială; certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane; informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate).

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

În cererea de scutire de la plata taxei de stat Moscovichii Serghei a invocat că are la întreținere un copil minor și închiriază spațiul locativ în mun. Chișinău, achitând sume considerabile pentru serviciile comunale.

Însă, Moscovichii Serghei nu a prezentat probe care să confirme cu certitudine imposibilitatea materială a acestuia de a achita taxa de stat: certificat despre mărimea salariului, informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate.

Aflarea la întreținerea lui Moscovichii Serghei a copilului minor nu indică la situația financiară precară a acestuia și imposibilitatea achitării taxei de stat în mărime de 270 lei.

Or, taxa de stat necesară pentru depunerea cererii de apel în mărime de 270 lei nu este o sumă excesivă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Ținând cont de prevederile legale citate și de circumstanțele menționate, instanța de apel întemeiat a respins cererea lui Moscovichii Serghei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a restituit cererea de apel a acestuia.

În termenul acordat de instanța de apel Moscovichii Serghei nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat și instanța de apel a fost în drept să o restituie.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Moscovschi Serghei nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Privitor la recursul declarat de Moscovscaia Elena.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

În cererea de scutire de la plata taxei de stat Moscovscaia Elena a indicat că este pensionată, nu este angajată în câmpul muncii.

Din copia legitimației anexată la materialele pricinii rezultă că Moscovscaia Elena beneficiază de pensie în mărime de 1 098,84 lei (f.d. 100).

Din copia carnetului de muncă rezultă că Moscovscaia Elena nu este angajată în câmpul muncii de la 01 iulie 2002 (f.d. 101).

La întreținerea Elenei Moscovscaia se află fiica minoră Moscovscaia Olga, care din certificatul eliberat de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă rezultă că în perioada de la 29 decembrie 2016 până în prezent este șomeră (f.d. 104).

Instanța de apel întemeiat a apreciat situația financiară a Elenei Moscovscaia ca fiind precară și a dispus scutirea acesteia de la plata taxei de stat.

În cererea de recurs Moscovscaia Elena nu a invocat niciun temei de scutire a lui Moscovschi Serghei de la plata taxei de stat.

Prin urmare recursul declarat de Moscovscaia Elena este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererile de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de Moscovschi Serghei și Moscovscaia Elena.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău împotriva lui Moscovschi Serghei și Moscovscaia Elena cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională a Elenei Moscovscaia împotriva întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 din Chișinău cu privire la aplicarea termenului de prescripție și recalcularea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan